



22.78x26.97	1/12	56	עמוד	מגזין	20/09/2023	87626511-6
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						

"ארצות הברית מקבלת מישראל יותר ממה שהיא מסייעת לה"

**לא
המדינה
ה-51**

לנוכח היחסים המתוחים בין ירושלים לוושינגטון יצאנו לבדוק עד כמה אנחנו תלויים בסיוע האמריקאי ובברית האסטרטגית עם ארצות הברית • ראש המל"ל לשעבר מאיר בן שבת והקונסול לשעבר יורם אטינגר מנתחים בשבילנו את יחסי הכוחות וחלוקים בשאלה אם מדינת ישראל צריכה להמשיך לקבל סיוע • וגם: מדוע לדעת ד"ר מייקל דוראן ממשל ביידן רוצה להפיל את נתניהו, וכיצד לפי הרב אבי ברמן הזהות היהודית של ה'בלתי משויכים' היא המפתח לקשר בין המדינות

איתמר סג"ל

תמונה: שאטרסטוק



לא המדינה ה-51

"תרומת ישראל לכלכלה האמריקאית ולביטחון האמריקאי עולה לאין שיעור על אותם 3.8 מיליארד דולרים של סיוע. חבל שמנהיגי ישראל אינם טורחים להפריך את העלבון הזה"



19.57x28.14	2/12	עמוד 57	מגזין	20/09/2023	87626512-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					





17.96x23.78	3/12	עמוד 58	מגזין	20/09/2023	87626513-8
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					



נא

הפכה בן לילה לקטר המוביל של העולם. הנשק האמריקאי שנמכר בכמויות בלתי נתפסות לרוסיה ולבריטניה הטה את הכף והכריע את המלחמה. בעיית היהודים לאחר השואה ושאלת המדינה היהודית הונחו לפתחה של המעצמה החדשה.

בעיקר דוד בן-גוריון הוא שהבין כי בריטניה מאבדת את מקומה וכי אין סיכוי לקבל ממנה דבר. כשראה כי מדיניות הספר הלבן נמשכת וכי בריטניה חלשה מדי מול הערבים בשל התלות בנפט, הבין הזקן כי את עיקר המאמצים הדיפלומטיים יש להשקיע בארצות הברית.

תוכנית בילטמור, שהתקבלה בוועידה של הארגונים הציוניים שנערכה במלון בילטמור שבניו יורק במאי 1942, הייתה ליריית הפתיחה בקשר הציוני-אמריקאי, ושם נהגתה לראשונה הדרישה המפורשת של התנועה הציונית למדינה יהודית. אז החלה פעילות ציונית קדחתנית בהובלת רבנים ופעילים אמריקאים, והיא נמשכת עד ימינו אלה.

הנשיא הארי טרומן הוא שדר מבריטניה מייד אחרי המלחמה לאפשר עלייה של 100,000 עולים יהודים מאירופה. ואף שדחק בבן-גוריון לדחות את ההכרזה על המדינה, הכיר טרומן בהיות מדינת ישראל מדינה ריבונית דקות אחדות לאחר שסיים בן-גוריון את נאומו.

חרם ערבי בגלל רכבת

בשנים הבאות היו עליות ומורדות: האמריקאים לא נחפזו למכור נשק למדינה הצעירה, וראשיה עדיין התחבטו במי כדאי לתמוך במאבק הדו-גושי הענקי בין ברית המועצות לארצות הברית. גם לאחר שבברית המועצות התייצבו בבירור לימין הסורים והמצרים ומכרו להם כמויות אדירות של נשק, מטוסים וטנקים, עדיין נמנעו בארצות הברית מלמכור נשק לישראל. במלחמת ששת הימים לחמה ישראל בעיקר במטוסי מיראז' צרפתיים וברובים צ'כיים, שכן ארצות הברית סירבה למכור נשק לישראל ואף התרתה בה בתקיפות שלא לצאת למלחמה.

המפנה הגדול התרחש במלחמת יום הכיפורים, בדיוק לפני יובל שנים. אז סיפקה ארצות הברית לישראל תוך כדי לחימה רכבת אווירית של נשק ותחמושת בשווי של יותר משנתי מיליארד דולר בערכים של אותם ימים. הרכבת כללה

ולי תופתעו לשמוע, אבל לא תמיד הייתה ארצות הברית שחקן מרכזי מבחינת הציונות. בנימין זאב הרצל במאמציו הבין-לאומיים לא חשב על ארצות הברית כלל. הוא פנה לטורקיה ולאנגליה, הסתובב בצרפת ובשאר מדינות אירופה וכינס את הקונגרס הראשון בבאזל שבשווייץ אף שהיו אז יוזמות בארצות הברית בעד הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, כפי שנראה בהמשך הכתבה.

גם לאחר מלחמת העולם הראשונה, שארצות הברית השתתפה בה, היא המשיכה להתבונן מהצד בנעשה בארץ ישראל. מבחינת ראשי הציונות, ובראשם העסקן הציוני חיים ויצמן, עיקר המאמצים לקדם את ענייני הציונות והמדינה שבדרך היו צריכים להיות מול המעצמה דאז: האימפריה המלכותית הבריטית.

השחקנים התחלפו רק לאחר מלחמת העולם השנייה: בריטניה יצאה מהמלחמה חלשה מתמיד ומרוששת, ללא רוב נכסיה שהיו לה מעבר לים, וארצות הברית

דוד בן-גוריון הוא שהבין כי בריטניה מאבדת את מקומה וכי אין סיכוי לקבל ממנה דבר. אז הבין הזקן כי עיקר המאמצים הדיפלומטיים צריכים להתמקד בארצות הברית

הנשיא הארי טרומן דרש מבריטניה מייד אחרי המלחמה לאפשר עלייה של 100,000 עולים יהודים מאירופה. אף שדחק בבן-גוריון לדחות את ההכרזה על המדינה, הכיר טרומן בהיות מדינת ישראל מדינה ריבונית דקות אחדות לאחר שסיים בן-גוריון את נאומו



ראש הממשלה דוד בן-גוריון (מימין) עם נשיא ארה"ב הארי טרומן. בארה"ב. במרכז - השגריר אבא אבן. צילום: לע"מ



18.46x26.09	4/12	59 עמוד	מגזין	20/09/2023	87626517-2
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					



לא המדינה ה-51



רכיבים מתוצרת ארצות הברית, בסוף שנות התשעים החלה להימתח ביקורת קשה על ישראל בטענה שהמכירה תחזק את סין מבחינה אסטרטגית.

בשנת 2000 הודיעה ישראל כי היא מבטלת את העסקה בעקבות חוות דעת חמורות של משרד החוץ ושל המועצה לביטחון לאומי על הפגיעה שתיגרם ליחסי ישראל-ארצות הברית אם תצא העסקה אל הפועל. ביטול העסקה גרם להקפאה מוחלטת של היחסים הביטחוניים בין ישראל לסין.

ואי אפשר כמובן בלי להזכיר את פרויקט הלבאי, אותו מטוס ישראלי חדשני שנועד לשחרר את מדינת ישראל מהתלות באחרים. האמריקאים לא העלו על דעתם שייתנו לדבר הזה לקרות, והגיבו בלחץ ובשוחד: מכירת מטוס F16 חדישים בזול וחניקת המיזם בכל דרך עד למותו הסופי.

עבודת ישראלית

ישראל נאלצת לשלם על יחסיה עם ארצות הברית לא רק מחיר צבאי וביטחוני אלא גם מחיר מדיני. שלמה המלך כבר אמר בספר משלי: "עֲבַד לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִלְּנֶהְיֶה: מִי שְׁנֵאֵלַץ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶסֶף שֶׁל הָאֲחֵר נַעֲשֶׂה מֵעַיִן עֶבֶד שְׁלוֹ, מִשְׁלַל לְכוּתוֹ וּלְעֵלְיוֹנוֹתוֹ שֶׁל הָעֶשִׂיר עַל הָעֶנְי הַתְּלוּי בּוֹ וּבְכֶסֶפוֹ.

האמריקאים מעורבים כאן עד צוואר בכל אירוע מדיני חשוב: גירוש גוש קטיף, סוגיית הרשות הפלשתינית וערביי יהודה ושומרון, סוגיית הבנייה בהתנחלויות ובמזרח ירושלים ואפילו לאחרונה הרפורמה המשפטית. אין כמעט אירוע פוליטי חשוב בישראל שלא נשמעת

מטוסים וחלקי חילוף, טילי לאו וציוד רב נוסף, והיא גרמה לחרם ערבי על ארצות הברית ולהפגנות נגדה ברחבי העולם הערבי.

במהלך השנים התהדקו היחסים בין ארצות הברית לישראל. הם כוללים בעיקר סיוע אמריקאי ביטחוני, שהוא כסף הניתן בצורת אשראי לרכישת ציוד צבאי אמריקאי המרכיב כיום את רוב הציוד הצבאי של צה"ל: רובי M16 וכדורים, ציוד לראיית לילה, טילי לאו וכמובן מסוקים ומטוסים. גם מיזם טנק המרכבה נעשה בשיתוף פעולה אמריקאי, וכן מיזם טילי החץ ומיזם טילי כיפת ברזל, הנהנה עדיין מסיוע אמריקאי, שהאחרון שבהם ניתן לפני שנה על סך מיליארד דולרים. תקציב ארצות הברית לשנת 2023 כלל סעיף סיוע ביטחוני לישראל על סך 3.3 מיליארד דולרים.

מחיר הנשק

כמובן, לא מדובר במתנת חינם, ולטוב שארצות הברית מרעיפה על ישראל יש מחיר ביטחוני, כלכלי ולאומי. ארצות הברית מפקחת פיקוח הדוק על השימוש שצה"ל עושה בנשק מתוצרתה.

לפני מבצע אופרה - פעולת השמדת הכור הגרעיני בעיראק - נמנע ראש הממשלה מנחם בגין מלהודיע לארצות הברית על המהלך המתוכנן. כשגילו זאת לאחר הפעולה האמריקאים, ובראשם הנשיא רונלד רייגן, הם רתחו על האי-הודעה ועל השימוש במטוסים אמריקניים ובתחמושת מתוצרתם. בגין מצידו הגיב אז כי מדינת ישראל "איננה המדינה ה-51 של ארצות הברית".

שבועיים לאחר התקיפה אישרו מליאת האומות המאוחדות ומועצת הביטחון החלטת גינוי חריפה ביותר נגד ישראל. ארצות הברית תמכה בהחלטה זו חרף עמדתה הידידותית כלפי ישראל בדרך כלל באו"ם. המבצע אף גרם להקפאה זמנית של משלוחי ציוד צבאי לישראל.

עוד מקרה שהתפרסם הוא סיכול שעשתה ארצות הברית לעסקת נשק בין ישראל לסין. בשנת 1996 נחתם הסכם בין סין לתעשייה האווירית של ישראל לאספקת ארבעה מטוסי ביון מתקדמים המבוססים על מערכות מכ"ם להתרעה מוקדמת מדגם פלקון. אף שהובטח לארצות הברית כי לא ישולבו במטוסים

המפנה הגדול התרחש במלחמת יום הכיפורים. אז סיפקה ארצות הברית תוך כדי לחימה רכבת אווירית של נשק ותחמושת בשווי של יותר משני מיליארד דולר, מה שגרם לחרם ערבי על ארצות הברית ולהפגנות נגדה ברחבי העולם הערבי

היחסים בין ארצות הברית לישראל כוללים בעיקר סיוע אמריקאי ביטחוני - כסף הניתן בצורת אשראי לרכישת ציוד צבאי אמריקאי, המרכיב כיום את רוב הציוד הצבאי של צה"ל. תקציב ארצות הברית לשנת 2023 כלל סעיף סיוע ביטחוני לישראל על סך 3.3 מיליארד דולרים



18.49x23.72	5/12	עמוד 60	מגזין	20/09/2023	87626518-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

השתחררות הדרגתית

יורם אטינגר, מומחה ליחסי ישראל-ארצות הברית ולשעבר קונסול ישראל בארצות הברית, מצביע על עוד מחיר שמדינת ישראל משלמת בשל הכבלים שהיא קשורה אליהם בגלל הסיוע הביטחוני האמריקאי: "יש מחיר מאוד ברור, והוא המחיר שמשלמת התעשייה הביטחונית הישראלית", הוא אומר. "ישראל מקבלת כביכול סיוע-חוץ, אבל למעשה זו השקעה אמריקאית שנושאת רווחים גבוהים מאוד, ובגינה יכולה מדינת ישראל לרכוש מערכות לחימה אמריקאיות כמו מטוסים, טילים ומשגרי טילים, טנקים ורובוטים ועוד כהנה וכהנה. זה בא על חשבון התעשייה הביטחונית הישראלית, שהיא היום מהמפוארות בעולם, אבל נמנע ממנה למנף את השוק המקומי".

מה מדינת ישראל צריכה לעשות כדי לטפל בזה?

"צריך שממשלת ישראל תכריז על השתחררות הדרגתית במשך עשר שנים מסיוע-חוץ אמריקאי", טוען אטינגר. "בכל שנה יש להוריד עשרה אחוזים, שהם 380 מיליון דולר, ולהקצות את אותם מיליונים להקמת קרן תעשייתית משותפת של ארצות הברית וישראל בתחומים ספציפיים כמו סייבר, בינה מלאכותית, לוויינים זעירים ועוד".

אטינגר מסביר כי קרן אזרחית מעין זו הוקמה בשנת 1977, ותפקידה לשדך בין חברות אמריקאיות גדולות לחברות סטארט-אפ ישראליות. לדבריו, אותה קרן הביאה עד היום למכירות של יותר מעשרה מיליארד דולר. "זה יביא רווח נקי מבחינה כלכלית ורוח גבית לתעשייה הביטחונית של ישראל, וכן רוח גבית לתעשיות נוספות שיהנו מאותן קרנות חדשות, וזה יביא רווח ברור מאוד מבחינת מעמדנו בארצות הברית".

"מדינה שנתפסת כאחת שאינה זקוקה לסיוע-חוץ מקבלת בונוס מבחינת היוקרה שלה, וזה יביא לידי שיפור כוח ההרתעה של ישראל. אנחנו משלמים היום מחיר ומאבדים רווחים גבוהים מאוד, ונזכה להם אם נשכיל להכריז על ויתור מרצון על סיוע-חוץ".

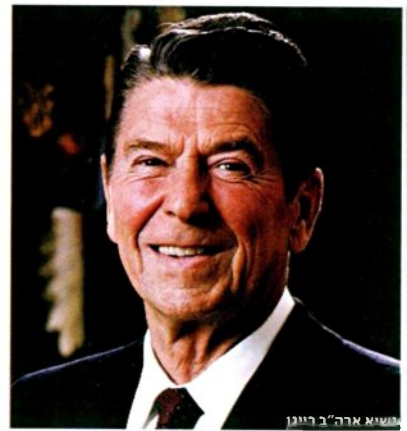
הסיוע הביטחוני הוא שמאפשר לאמריקאים ללחוץ עלינו בכל מיני נושאים או שהלחץ הזה היה מגיע בכל מקרה?

"מ-1948 ועד היום כל הנשיאים

בעקבותיו תגובה מהבית הלבן, שאינו חוסך מישראל את שבטו.

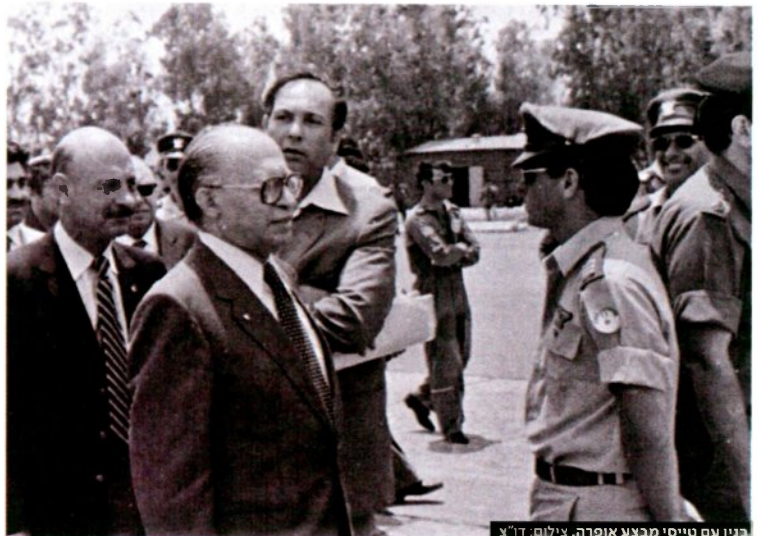
אשר על כן רבו הדוגמאות מספור. נזכיר רק את האירוע, ההזוי יש לומר, שהיה סביב הנשיא המכהן ג'ו ביידן כשהיה לפני 13 שנים סגן הנשיא בממשל אובמה. סגן הנשיא ביידן הגיע לישראל לביקור מדיני כדי "להניע את תהליך השלום". הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה בירושלים 'העזה' לאשר בעת הביקור בניית 1,600 יחידות דיור בשכונת רמת שלמה בירושלים, וההחלטה גררה גינויים והיעלבות רבתי מצד האמריקאים.

זו כמובן רק דוגמה אחת מני רבות של ההשפעה האמריקאית בכל הנוגע למדיניות הפנים ולמדיניות החוץ של ישראל. ארצות הברית אף סירבה לאורך שנים ארוכות להכיר למעשה בירושלים בירת ישראל, והשגרירות האמריקאית נותרה בתל אביב. הנשיא הקודם דונלד טראמפ הוא ששינה זאת והעביר את השגרירות לירושלים, מכיר בירושלים בירת ישראל ובהיות רמת הגולן שטח ישראלי.



נושא ארה"ב רייגן

לפני השמדת הכור הגרעיני בעיראק נמנע ראש הממשלה מנחם בגין מלהודיע לארצות הברית על המהלך המתוכנן. כשגילו זאת לאחר הפעולה האמריקאים ובראשם הנשיא רונלד רייגן, הם רתחו על האי-הודעה ועל השימוש במטוסים אמריקניים ובתחמושת מתוצרתם



בגין עם טייסי מבצע אופרה. צילום: ד"ר צ



18.57x26.09	6/12	61	עמוד	מגזין	20/09/2023	87626519-4
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790						



לא המדינה ה-51



כשהיה ג'ו ביידן סגן הנשיא בממשל אובמה, הוא הגיע לישראל לביקור מדיני כדי "להניע את תהליך השלום". הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה בירושלים 'העזה' לאשר בעת הביקור בניית 1,600 יחידות דיור בשכונת רמת שלמה בירושלים, וההחלטה גררה גינויים והיעלבות רבתי מצידם של האמריקאים

האמריקאים חוץ מטראמפ הפעילו לחץ על ישראל, מזכיר אטינגר. "זה התחיל לפני הקמת המדינה ולא נפסק למעשה עד היום, לעיתים בליווי עונשים, כגון השהיית מכירת מטוסי קרב והשהיית הסכמי שיתוף פעולה ביטחוני.

"הלחץ הזה הוכח כמבחן למנהיגות בישראל. לאורך זמן ראשי ממשלה בישראל בדרך כלל הדפו את הלחצים האלה, ובדיעבד המתוחות הייתה קצרת טווח והביאה להערכה אסטרטגית ארוכת טווח ולשדרוג של שיתופי הפעולה. בסופו של דבר האמריקאים אינם טיפשים; ביום סגריר הם מעדיפים בעלת ברית שעומדת בלחצים מכוון שנקבעת ללחצים.

"האם הלחצים ימשכו כאשר נפסיק לקבל סיוע-חוץ? אני לא יודע, כי לא התנסנו בזה. אבל אין ספק שכאשר יש תדמית של מדינה שתלויה כביכול בסיוע-חוץ אמריקאי זה מקל על האמריקאים להפעיל לחץ ומקשה על הממשלה לעמוד בלחץ".

אטינגר מדגיש שחרף הלחצים המופעלים זה 75 שנים, "שיתופי הפעולה הביטחוניים והאזרחיים ממריאים לגבהים שאיש לא יכול לצפות אותם לפני שלושים שנה ואפילו לא לפני עשר שנים. במציאות המזרח-תיכונית, יש בה אי-יציבות ואי-אמינות של הערבים, ישראל מצטיירת בצדק כבעלת ברית יעילה ואמינה.

"כמובן, יש כאן גם צד של היכולות המיוחדות של ישראל. יש סיבה לכך שבערך 250 ענקי היי-טק אמריקאים הקימו בארץ מרכזי מחקר ופיתוח. זה לא נעשה בגלל המשכורות המצומקות בישראל אלא הודות ליכולות כוח המוח הישראלי. המציאות היא שהרקורד מ-1948 ועד היום מוכיח שעמידה בלחץ מזכה את ישראל בדיבידנד אסטרטגי גבוה ביותר, ולכן אין הצדקה לכניעה ללחצים".

נשיא לא כול יכול

נשיא ארצות הברית נתפס בישראל כאדם החזק בתבל, נשיא כול יכול. אטינגר טוען שהתפיסה הזו מוטעית. הוא מסביר כי לקונגרס של ארצות הברית, שכולל את הסנאט ואת בית הנבחרים, יש יותר כוח ממה שנדמה בדרך כלל.

"שיטת המשטר האמריקאית שונה לחלוטין מהשיטה הקלוקלת בישראל".

הוא אומר. "בין שלוש רשויות הממשל יש שוויון מהותי בעוצמה הן בנושאי פנים והן בנושאי חוץ. שני בתי הקונגרס הוכיחו פעם אחר פעם את יכולתם לבלום מדיניות חוץ וביטחון אמריקאית".

אטינגר נותן דוגמאות אחדות מני רבות: "בתקופת טראמפ הטיל הקונגרס האמריקאי סנקציות כלכליות על רוסיה נגד רצונו של הנשיא טראמפ. אובמה התנגד להטלת סנקציות על ממשלת האחים המוסלמים במצרים ב-2011, אולם הקונגרס החליט שהוא רוצה בכך, והסנקציות הוטלו".

בהקשר שלנו מדגים אטינגר: "מיליון ורבע עולים מברית המועצות לישראל הם בזכות הקונגרס האמריקאי". לדבריו, "הקונגרס יזם תחיקה שהבהירה שמדינה לא תוכל לקבל סיוע-חוץ אמריקאי אלא אם היא פותחת את השערים להגירה חופשית, מה שלא היה בברית המועצות. אחרי התפוררות ברית המועצות היא היתה זקוקה ל-900 מיליון דולר, והובהר לה שזה יקרה רק אם היא תפתח את השערים. את אותה תחיקה אישר הנשיא ריצ'רד ניקסון והוא חתם עליה אף על פי שהתנגד לה. הוא איים להטיל וטו, אבל הוטו הוסר מסדר היום בשל תמיכה של יותר משני שלישים מבית הנבחרים בחקיקה הזו".

עד כמה מורגשת התמיכה בישראל בבתי הנבחרים?

"במקביל ללחץ שיטתי של כל הנשיאים על ישראל, כל הקונגרסים מ-1948 ועד היום כולם תומכים בהגברת שיתופי הפעולה בין ישראל לארצות הברית ויזמו תיקוני חוק שהגבירו, הרחיבו והעמיקו את שיתופי הפעולה עם ישראל. מדובר פה





17.72x23.6	7/12	62	עמוד	מגזין	20/09/2023	87626521-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790						



יהושע וכלב. כתוצאה מכך אנחנו רואים אלפי אתרים בארצות הברית, עיירות, ערים, פארקים לאומיים, הרים ומדבריות בעלי שמות תנ"כיים. לנו יש ירושלים אחת, אבל להם יש 18 ערים שנקראות ירושלים. יש יותר משמונים שילה, יותר משלושים בית אל, יש רחובות, בועז, אגס כנען, עיירה ששמה חפציבה, שלא לדבר על חברון, בית לחם ואפילו סדום ועמורה. "אתה נכנס לאולם בית הנבחרים האמריקאי, ובמרכז האולם, מול כס היו"ר, נמצא פסלו של משה רבנו. הוא אחד מ-23 פסלים סביב אולם המליאה של 23 מנהיגי החוק בהיסטוריה, ומשה הוא היחיד שבמרכז, כל השאר בפרופיל. כלומר הם פועל יוצא של משה רבנו. הם מסתכלים על משה רבנו, והוא מסתכל על היו"ר כדי שלא ישכח מהו יסוד החוק והמוסר האנושי. באולמות בית המשפט העליון יש שבעה פסלים וחרטות של משה רבנו, לוחות הברית ועוד, עדות ליחס העמוק ולהערכה הגבוהה כלפי המורשת של התנ"ך."

"בפעמון החירות האמריקאי חרוט משפט אחד, פסוק מספר ויקרא: 'וְקִרְאתֶם דָּרוֹר בְּאָרֶץ לְכָל יִשְׂרָאֵל'. האבות האמריקאים שאבו מהתנ"ך חלק לא מבוטל מתפיסת הדמוקרטיה. הם העתיקו את החלוקה השלטונית התנ"כית, והמודל הוא משה כראש הרשות המבצעת, נשיא השבטים כמושלים של המדינות, והזקנים כרשות המחוקקת."

"הזיקה הזו הביאה לידי יוזמה אדירה בארצות הברית להקמה מחודשת של בית לאומי בישראל שש שנים לפני הקונגרס הציוני ב-1897. בשנת 1891 חתמו יותר מ-400 אישי ציבור על עצומה להקמת בית לאומי בארץ ישראל, המכונה עצומת בלקסטון. חתמו עליה מנהיגי בית הנבחרים והסנאט, מושלי מדינות, ראשי ערים, אנשי עסקים בולטים, ובהם רק מספר יהודים קטן. זה היה ביטוי לאהדה כלפי ישראל, ואותה הצהרה השפיעה על הצהרת בלפור."

"עד היום נדיר מאוד שנשיא יישא נאום השבעה שלא יהיה בו פסוק מתהלים או מנביאי ישראל. הנשיא בוש נשא נאום לאומה לאחר הפיגועים במגדלי התאומים, והמשפט האחרון של נאומו היה ציטוט מתהלים: 'גַם כִּי אֶלֶף בָּגְיָא צִלְמֹת לֹא אֵינָא רָע כִּי אֵתָה עִמָּדִי'."

על רשות מחוקקת שהיא לא רק החוקה בעולם, לא רק שקולה בעוצמה לנשיא בכל נושא, אלא גם אוהדת את ישראל בשיטתיות".

עם זאת אטינגר טוען כי יש כרסום מדאיג והדרגתי בתמיכה הזו, והתופעה מאפיינת את האגף הרדיקלי במפלגה הדמוקרטית. "מוזכיר המדינה טוני בלינקן הוא המהנדס המרכזי של מדיניות החוץ והביטחון, ומרגע שהוא נכנס הופעל לחץ על ישראל", מספר אטינגר. "הלחץ הופעל הן בנושא האיראני, ונועד להרתיע את ישראל מפעולה צבאית חד-צדדית נגד איראן, והן לביצוע מחוות דרמטיות לפלשתינים כדי לסלול את הדרך להקמת מדינה פלשתינית ביו"ש ובירושלים. זו עמדה מסורתית של מחלקת המדינה, אבל היא אינה מקובלת על הרוב הרפובליקני בבית הנבחרים, לא על כל הדמוקרטים בסנאט ובטח לא על המיעוט הרפובליקני בסנאט."

"ישראל צריכה להבין סוף-סוף שבכל הקשור למדיניות חוץ וביטחון אין בארצות הברית נהג אחד בלבד בקטר הזה של שיתופי הפעולה או המדיניות כלפי ישראל אלא שני נהגים שווי עוצמה: נהג אחד הוא הרשות המבצעת, ונהג השני הוא הרשות המחוקקת."

מה מניע את הצירים בקונגרס לתמוך בישראל?

"יותר מ-400 צירי בית הנבחרים נמצאים שם בראש ובראשונה כדי לקדם את אזורי הבחירה שלהם, וישראל היא מושא לאהדה של רוב המצביעים בארצות הברית. אין ספק שיש כרסום בהקשר הזה, וזה מחייב אותנו לעשייה שאנחנו לצערי לא עושים היום, אבל אנחנו עדיין אהודים מאוד על חלק גדול של האוכלוסייה האמריקאית. סקר חברת גאלופ בשנת 2023 הראה 68% אהדה לישראל לעומת 27% לרשות הפלשתינית."

יחס עתיק יומין

את האהדה הבסיסית האמריקאית לישראל מסביר אטינגר קודם כול בשל הקשר העמוק של הציבור האמריקאי ושל הסיפור האמריקאי לתנ"ך, "מהספנות של המתיישבים הראשונים שהגיעו לארצות הברית. מבחינתם זה היה ביטוי ליציאת מצרים המודרנית, היעד שלהם היה בעיניהם כנען, הארץ המובטחת המודרנית, והמנהיגים שלהם כונו משה,

יורם אטינגר: "ישראל מקבלת כביכול סיוע-חוץ, אבל למעשה זו השקעה אמריקאית שנושאת רווחים גבוהים מאוד. זה בא על חשבון התעשייה הביטחונית הישראלית, שהיא היום מהמפוארות בעולם, אבל נמנע ממנה למנף את השוק המקומי"

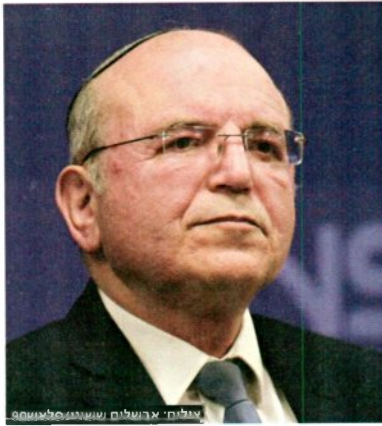
"מדינה שנתפסת כאחת שאינה זקוקה לסיוע-חוץ מקבלת בונוס מבחינת היוקרה שלה, וזה יביא לידי שיפור כוח ההרתעה של ישראל. אנחנו משלמים היום מחיר ומאבדים רווחים גבוהים מאוד, ונזכה להם אם נשכיל להכריז על ויתור מרצון על סיוע-חוץ"

מאיר בן שבת: "הסיוע הביטחוני האמריקני חשוב לא רק בגלל ערכו המוחשי – כסף, אמצעים וציוד – אלא משום שהוא משדר שהתעצמותה הביטחונית של ישראל היא אינטרס אמריקני ולא רק ישראלי"

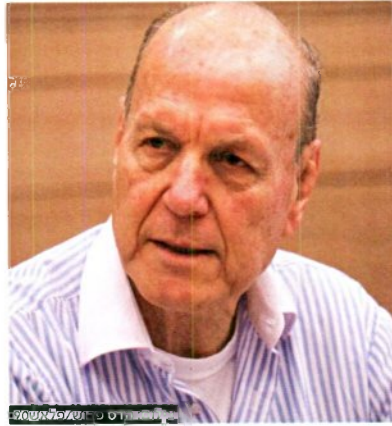


18.57x23.49	8/12	עמוד 63	מגזין	20/09/2023	87626523-9
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

לא המדינה ה-51



מאיר בן שבת: "בניתוח מאזן היתרונות והחסרונות, הכף נוטה בבירור בעד המשך הסיוע. הסיוע גם מאפשר לשחרר מהתקציב הביטחוני כספים למטרות אחרות, ובזכות הקשר ההדוק שבין התעשיות הביטחוניות בשתי המדינות, גם הפריטים שבידי ישראל הם ברמה הטכנולוגית והאיכותית הגבוהה ביותר"



יורם אטינגר: "צריך שממשלת ישראל תכריז על השתחררות הדרגתית במשך עשר שנים מסיוע-חוץ אמריקאי. בכל שנה יש להוריד עשרה אחוזים, שהם 380 מיליון דולר, ולהקצות את אותם מיליונים להקמת קרן תעשייתית משותפת של ארצות הברית וישראל"

"מי שלא מבין את השורשים האלה לא יכול להבין את עוצמת היחס המיוחד כלפי ישראל. היחס האמריקאי היום כלפי השורשים האלה חלש בהרבה משהיה עם הקמת ארצות הברית בגלל שינויים דמוגרפיים, אבל הוא עדיין איתן. זה בא לעולם עוד לפני שהייתה בארצות הברית קהילה יהודית, הרבה לפני הקמת המדינה ואפילו לפני הקמת ארצות הברית. זה עתיק יומין".

מעבדה בתנאי קרב

מלבד הקשר העמוק מבחינת המקום הרוחני של עם ישראל ומדינת ישראל, לארצות הברית יש פה גם לא מעט אינטרסים. "ארצות הברית היא הנהגת המרכזית מהיכולות של ישראל", טוען אטינגר. לטענתו ישראל משמשת לארצות הברית מכפלת עוצמה וכסף. "עד שנת 1967 נתפסנו כמעמסה ונטל על האמריקאים, ומאז 1967 חל שינוי קיצוני במעמדה של ישראל מול ארצות הברית. פיתחנו יכולות בתחום החקלאות, תעשיות ביטחוניות ועוד, וארצות הברית היא הנהגת המרכזית מהיכולות של ישראל. "משום כך לא נכון להגיד שאנחנו מקבלים סיוע-חוץ מארצות הברית. ארצות הברית משקיעה בישראל ומקבלת יותר בחזרה".

איך ארצות הברית מקבלת מאיתנו סיוע?

"ישראל היא מעבדה בתנאי קרב של התעשיות הביטחוניות האמריקאיות. היא מעבירה כל הזמן לקחים ליצרני המטוסים מהניסיון המבצעי, מהתחזוקה והתיקונים. חלק גדול מהתקלות במטוסי F35 תוקנו הודות לאותה מעבדה בתנאי קרב ששמה ישראל.

"אחד המנהלים של המפעל שמייצר F16 ו-F35 אמר לי שמאות שדרוגים במטוסים הם תוצאה של בית היוצר הישראלי. לדבריו, הם חוסכים ללוקהיד מרטין, החברה המייצרת את מטוסי הקרב בארצות הברית, בין עשר לעשרים שנות מחקר ופיתוח, כלומר מיליארדי דולרים, וגם גורמים להגדלת הייצוא בשוק הבין-לאומי, כלומר עוד מיליארדי דולרים. זה לא כולל את הרחבת התעסוקה בתעשייה הביטחונית האמריקאית, שכוללת 3.5 מיליוני איש ועוד קבלני משנה. "אנחנו לא פושטי יד", הוא קובע.

"זה כביש דו-סטרי, והתרומה של ישראל לכלכלה האמריקאית ולביטחון האמריקאי עולה לאין שיעור על אותם 3.8 מיליארד דולרים של סיוע, וזה בלי שדיברנו על המידע המודיעיני שישראל מעבירה, ששווה הון. בעבר ישראל אף העבירה מטוסי קרב סובייטים שנפלו בשטחה. אילו הייתה ארצות הברית צריכה לרכוש את המודיעין שהיא דלתה מהם בכוחות עצמה, היא הייתה צריכה להקים חמש סוכנויות ביון.

"ישראל בעבור ארצות הברית היא נושאת המטוסים הגדולה ביותר בעולם, שאינה זקוקה לשום חייל אמריקאי עליה ואי אפשר להטביע אותה. אם אתה מחבר הכול יחד, אתה מקבל תשואה כמעט בדיונית על ההשקעה האמריקאית. ואז עוד מתייחסים אליה כאילו היא סיוע-חוץ.





18.11x23.91	9/12	עמוד 64	מגזין	20/09/2023	87626524-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

הנתח התקציבי וקביעת גודלו המינימלי כשיעור קבוע מהתוצר הלאומי.

"העיקרון הזה איננו הצהרת כוונות, הוא דירקטיבה שנושאת משמעויות כבדות משקל, מתפיסות ומדיניות דרך הגדלת המשאבים והאמצעים ועד לקביעות מחייבות בנוגע לאי-תלות בכל גורם חיצוני בהסדרים שנוגעים לביטחון מדינת ישראל ותושביה".

מבחינת היקף הסיוע הביטחוני האמריקאי, עד כמה הוא חיוני לתפקוד מערכות הביטחון?

"הסיוע הביטחוני האמריקני חשוב לא רק בגלל ערכו המוחשי - כסף, אמצעים וציוד - אלא משום שהוא מבטא את המחויבות הבלתי מתפשרת של ארצות הברית לישראל. יתרה מזאת, הוא משרד לכל מדינות העולם וגם לתוך ארצות הברית פנימה שהתעצמותה הביטחונית של ישראל היא אינטרס אמריקני ולא רק ישראלי.

"אני יודע שיש בישראל מי שסבורים שצריך לוותר על הסיוע הזה, בין מחשש שתוגבל עצמאותנו בקבלת החלטות ביטחוניות ומדיניות ובין מחשש לפגיעה ולתחרות בתעשייה הישראלית. אין לבטל את חששותיהם, אך עם זאת בראיית התמונה הכוללת ובניתוח מאזן היתרונות והחסרונות הכף נוטה בבירור בעד המשך הסיוע, כיוון שהסיוע גם מאפשר לשחרר מהתקציב הביטחוני כספים למטרות אחרות, ובזכות הקשר ההדוק שבין התעשיות הביטחוניות בשתי המדינות, גם הפריטים שבידי ישראל הם ברמה הטכנולוגית והאיכותית הגבוהה ביותר.

"אני מבקש להזכיר עוד שארצות הברית גם מחויבת להשאיר את ישראל בחוד החנית של הטכנולוגיה ולהבטיח שמכירות הנשק שלה למדינות אחרות לא ישחקו את יתרונה האיכותי של ישראל. כשבוחנים את סוגיית הסיוע הביטחוני צריך להניח לנגד עינינו את כל החבילה שפירטתי".

כללי משחק והבנות

אני מנסה להבין מבין שבת עד כמה מסוכנת לביטחון ישראל מציאות שבה מסיבה מסוימת ייפסק הסיוע הביטחוני מארצות הברית, או חמור מכך, ארצות הברית תאסור מכירת נשק וחלקי חילוף אמריקאי לישראל כפי שהיה במלחמת



פג"ם הרמט 460 "זיק". צילום: צפי אבנור/ויקיפדיה

חבל שמנהיגי ישראל אינם טורחים להפריך את העלבון או את המיתוס הזה".

לסמוך רק על עצמנו

מאיר בן שבת שימש ראש המטה לביטחון לאומי (מל"ל) בשנים 2017-2021. לפני כן הוא שירת 28 שנים בשב"כ. הוא היה שותף למגעים שהובילו להסכמי אברהם ואף קיבל את אות ההגנה של ארצות הברית כיוון שהיה אחראי לחיזוק הקשר בין ישראל לארצות הברית של אמריקה.

בן שבת סבור גם הוא כי הסיוע הביטחוני שניתן לישראל הוא למעשה אחת ההשקעות הרווחיות ביותר דווקא לארצות הברית. "ליחסים המיוחדים בין ישראל לארצות הברית יש היבטים רבים", הוא מסביר. "יחסים אלה מיועדים לשרת גם אינטרסים משותפים, אך לפני הכול הבסיס להם הוא הערכים המשותפים: המחויבות לערכי הדמוקרטיה, לחירות, לצדק ולשלום, הנטועה עמוק במורשת ובתרבות של שני העמים ותופסת מקום מרכזי בחוונם.

"אין לישראל בעלת ברית קרובה כמו ארצות הברית, וגם לארצות הברית אין ידידה קרובה כישראל במזרח התיכון. היחסים המיוחדים עם ארצות הברית הם עוגן בתפיסת הביטחון הלאומי של ישראל.

"עם זאת, וכלי לגרוע מכך, בכל הנוגע לסוגיות הביטחוניות הקיומיות ישראל חייבת לסמוך רק על עצמה. זהו עיקרון שצריך להיות מעוגן היטב בתפיסת הביטחון הלאומי, ובהתאם לו יש לנתב גם משאבים ומאמצים לבניין הכוח. משמעות הדברים היא גם הגדלת



מאיר בן שבת:

"בסקרים שערכו מכונים אמריקאיים בקרב הציבור בארצות הברית, ישראל מדורגת במקום השלישי בתשובה על השאלה איזו מדינה היא בעלת הברית הטובה ביותר של ארצות הברית, אחרי בריטניה וקנדה"

"בחיזוק השותפות המדעית-טכנולוגית בין ישראל לארצות הברית טמון פוטנציאל רב לשתי המדינות, והוא עשוי להביא ברכה לעולם כולו"



18.46x22.51	10/12	65	עמוד	מגזין	20/09/2023	87626525-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						



ששת הימים. "השאלה שלך היא בעצם עד כמה אנו תלויים בסיוע הזה ואם ארצות הברית יכולה להשתמש בו כמנוף להשפעה על מדיניותנו ועל פעילותנו", אומר בן שבת. "כפי שאמרת, אי אפשר לבטל את החשש הזה, אך גם לא נכון לתת לו משקל רב. לארצות הברית יש דרכים נוספות שבהן היא יכולה להשפיע משתרצה בכך. אנחנו עדיין מדברים על מערכת יחסים בין בעלות ברית. יש כללי משחק והבנות, וכמובן יש תחומים שבהם ישראל נמנעת מיחסי תלות".

חוץ מסיוע ביטחוני יש עוד מרכיבים שהם חלק מהברית הזו עם ארצות הברית? "אענה תשובה כללית בלבד", הוא מקדים, "ככל הנראה כי יש דברים שהוא מעדיף שלא לחשוף. "ישראל וארצות הברית הן שותפות אסטרטגיות, וזה מתבטא כמעט בכל התחומים שנוגעים לביטחון, לרבות שיתוף הפעולה המודיעיני, המבצעי, הצבאי והטכנולוגי. בחיזוק השותפות המדעית-טכנולוגית בין ישראל לארצות הברית טמון פוטנציאל רב לשתי המדינות, והוא עשוי להביא ברכה לעולם כולו. יש לקוות גם ליישום של רעיונות הנוגעים לשותפות אזורית רחבה במעורבות אמריקנית עמוקה".

אבל מה בעצם האינטרסים המרכזיים של ארצות הברית בקשר הביטחוני הזה? "ישראל בונה את כוחה ומתעצמת בראש ובראשונה לצורך עצמה: להבטחת קיומה כמדינה יהודית, דמוקרטית, חזקה, בטוחה ומשגשגת לנוכח ייעודה ההיסטורי וברוח החזון שאליו היא מחויבת. אך התעצמותה משרתת במובהק גם את האינטרס האמריקני, במיוחד במזרח התיכון ולנוכח הטלטלות הפוקדות את עולמנו.

"אפילו מנקודת מבט תועלתנית וקרה, שכמובן רחוקה מאוד מלאפיין את יחסינו, ישראל היא ההשקעה הכדאית ביותר לארצות הברית. כדי לקבל מושג על כדאיות ההשקעה אפשר לבחון כמה השקיעה ארצות הברית בבסיס שלה באפגניסטן ובאיוז תוצאה היא סיימה שם, לעומת ההשקעה שלה בישראל, עוגן מרכזי שלה במזרח התיכון. "נוסף על כך לישראל תרומה של ממש

יורם אטינגר: "לנו יש ירושלים אחת, אבל להם יש 18 ערים שנקראות ירושלים. יש יותר משמונים שילה, יותר משלושים בית אל, יש רחובות, בועז, אגם כנען, עיירה ששמה חפציבה, שלא לדבר על חברון, בית לחם ואפילו סדום ועמורה"

"אנחנו לא פושטי יד. זה כביש דו-סטרי, והתרומה של ישראל לכלכלה האמריקאית ולביטחון האמריקאי עולה לאין שיעור על אותם 3.8 מיליארד דולרים של הסיוע, וזה בלי שדיברנו על המידע המודיעיני שישראל מעבירה, ששווה הון"

בשדרוג יכולות שפותחו בארצות הברית. היכולות הללו עוברות את טבילת האש האמיתית שלהן כשצה"ל או גופי הביטחון של מדינת ישראל מפעילים אותן. זוהי תרומה גדולה ביותר לשדרוג היכולות האמריקניות ולמחקר ולפיתוח האמריקני. ישראל היא נכס לארצות הברית מבחינה ביטחונית, כלכלית וטכנולוגית, כי היא אומת ידע ומדע, חדשנות והזנק.

"ככל שנהיה חזקים יותר ביטחונית, כלכלית, ומדעית-טכנולוגית, כך תגבר הנכסיות שלנו לארצות הברית. כמדינות עלינו לגרום לארצות הברית לרצות מאוד בשותפות עימנו לא רק משיקולים אידאולוגיים ערכיים אלא מתוך ניתוח קר ומחושב של האינטרסים ושל התועלות בעבורה".

בסביבת ביידן אמרו לאחרונה "הברית בין ישראל לארצות הברית חזקה מתמיד".





19.12x23.65	11/12	66	עמוד	מגזין	20/09/2023	87626526-2
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790						



הרב אבי ברמן: "בעבר היהודים היו הולכים לקלפי ובחרים את מה שטוב לישראל ולא בהכרח את מה שטוב להם. היום זה קצת משתנה, והם מצביעים יותר למה שנכון להם בצפון אמריקה ולא דווקא למה שטוב לישראל. זהו חלק מאתגר ההתרחקות מהזהות היהודית"

והם מנסים להשיג את אותן מטרות. המטרה הכי חשובה בעיניהם היא לשנות את היחסים עם איראן ולהגיע לפיוס עם איראן.

"הם לא אומרים זאת במפורש, כי הם יודעים שזה שנוי במחלוקת בפוליטיקה האמריקאית, כיוון שהאמריקאים, ולא רק היהודים שבהם, תומכים בישראל. לכן הם מנסים להשיג הסכמה או הבנה עם האיראנים מעל הראש של הסעודים ושל הישראלים. הם יושבים עם האיראנים ומנהלים איתם משא ומתן על הנושא הגרעיני. הם עושים את זה בלי שישראל יושבת סביב השולחן, הם גם מדברים על סוריה, שכנתה של ישראל, ולא מזמינים את ישראל לשבת סביב השולחן."

הלגיטימיות של נתניהו

לדוראן יש הסבר מעניין מדוע ממשל ביידן מתנהג בקרירות לישראל ומתעכב בהזמנת נתניהו לבית הלבן. "המכשול הכי

האם היחסים היום טובים משהיו בימי טראמפ?

"ראשית, עוד לפני שאידרש לקשר שבין הממשלות, אני מבקש להזכיר שבסקרים שערכו מכונים אמריקניים בקרב הציבור בארצות הברית, ישראל מדורגת במקום השלישי בתשובה על השאלה איזו מדינה היא בעלת הברית הטובה ביותר של ארצות הברית, אחרי בריטניה וקנדה. יש חשיבות עצומה לאופן שבו ישראל נתפסת בציבור האמריקני, זה משפיע על הקונגרס וגם על הממשל.

"אשר ליחסים עם ממשל ביידן, כידוע בשנתיים האחרונות אינני פועל בתוך המערכת הישראלית, ולכן אתקשה לספק הערכה מבוססת על כך. אוכל לומר שמול ממשל טראמפ לא רק שהיחסים היו מצוינים, אלא שראינו עין בעין את המדיניות כמעט בכל נושאי החוץ והביטחון שעמדו על הפרק.

"לקראת תום כהונתי העניק לי ממשל טראמפ 'אות על שירות מעולה לציבור', כמובן, זו היתה מחווה מרשימה, אך מה שריגש אותי יותר מכול היה הנימוקים שכתבו היועץ לביטחון לאומי רוברט אובריאן ומזכיר ההגנה כריסטופר מילר: 'העלאת שיתוף הפעולה בין ישראל וארצות הברית לגבהים היסטוריים מהמאבק באיראן ועד להסכמי אברהם'. ואומנם, זו הייתה גם הרגשתי ביחס לשותפות עם עמיתי בבית הלבן ובמחלקת המדינה בתקופת טראמפ לאורך כל כהונתי."

אנשי אובמה

ד"ר מייקל דוראן, שהיה אחראי לתחום המזרח התיכון תחת הנשיא גורג' בוש, בוחר דווקא לבקר בחריפות את היחסים שבין ממשל ביידן לישראל. דוראן שימש במועצה לביטחון לאומי וכיום משמש עמית בכיר במרכז לשלום וביטחון במזרח התיכון במכון הדסון בווישינגטון, שבה הוא מתגורר. דוראן אף שהה שנים מספר בישראל, וכאן רכש את ידיעותיו בשפה העברית.

בשיחה איתנו הוא אומר: "עיקר הביקורת שלי נובע מזה שמדיניות החוץ של ביידן כלפי המזרח התיכון היא המדיניות של אובמה. הצוות של ביידן מורכב מאותם אנשים שהיו אצל אובמה,



ד"ר מייקל דוראן: "עיקר הביקורת שלי נובע מזה שמדיניות החוץ של ביידן כלפי המזרח התיכון היא המדיניות של אובמה. הצוות של ביידן מורכב מאותם אנשים שהיו אצל אובמה, והם מנסים להשיג את אותן מטרות"

"ביידן רוצה הבנה לא פורמלית עם האיראנים. הוא מחפש חיים שקטים עד הבחירות ב-2024, זו המטרה שלו. לכן הוא רוצה שגם הישראלים יישבו בשקט ולא יעשו שום דבר כדי להפריע להסכם הזה"



18.59x23.83	12/12	67	עמוד	מגזין	20/09/2023	87626527-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790						

לא המדינה ה-51



"לנתניהו יש יכולת לדבר עם העם האמריקאי כמו האמריקאים. מקבלים פה את מה שביבי אומר כאילו אמריקאי מדבר איתם, וזה נדיר מאוד בעולם הפוליטי. כשביבי אומר שהעסקה הגרעינית לא טובה, האמריקאים מקשיבים לו ברצינות. לכן הממשל רוצה להפיל את ביבי"

שטוב לישראל ולא בהכרח את מה שטוב להם. היום זה קצת משתנה, והם מצביעים יותר למה שנכון להם בצפון אמריקה ולא דווקא למה שטוב לישראל."

אתה אומר שהזיקה של יהודי ארצות הברית למדינה נחלשת. מדוע?

"זהו חלק מאתגר ההתרחקות מהזהות היהודית שמתמודדים איתו כל מי שחשובה להם היהדות של הצעירים באמריקה. אני רוצה להאמין שברגע שהם יבינו שהעולם עמוק הרבה יותר ממה שהמדינה החברתית משקפת, כשהם ירצו להקים משפחה וחיים מאושרים עם בני זוג, הם יבינו שהחיים הם דבר הרבה יותר משמעותי ושצריך להשקיע ולהתחבר לשורשים, כי אין כמו חיבור למסורת."

ישראל. אנחנו לא יודעים איזו אחריות יש לנו לאנשים האלה. הקשר שלהם איתנו הוא הקשר ליהדות. השאלה אם הם יתחננו עם יהודי או יהודייה מושפעת הרבה מאוד מתגובת נגד לקשר שהם רוצים איתנו.

"אנחנו צריכים להבין שכשיש מריבות עם ישראל זה משפיע על היכולת של היהודים הלא משויכים להרגיש מחוברים למדינה."

הרב ברמן מוחה על שבמדינת ישראל רואים ביהודי ארצות הברית תורמים פוטנציאליים אך לא מחוזרים להם באותה מטבע בעת צרה: "בכל בית חולים, בכל ישיבה ובכל מרכז נוער יש שמות של יהודים עשירים מרחבי העולם שתומכים במדינת ישראל. גדלנו בידיעה שיהדות העולם תומכת במדינת ישראל. כשנפלים טילים על הדרום, כל בית כנסת בצפון אמריקה מתחיל מייד בקריאת פרקי תהלים ומתבקש לתרום כדי לתמוך במדינה. אבל כשבמדינת ניו יורק הכתה הסופה סנדי, ואלפי יהודים היו בלי חשמל וסבלו מבתים מוצפים בקור מטורף, לא ראיתי אף אחד פה שדיבר על שיש אלפי יהודים שסובלים ובואו נתפלל עליהם. הקורונה הכתה בנוי יורק, אבל לא ראיתי אף אחד שאומר כאן פרקי תהלים לרפואת אחינו ששם. אני מדבר על דאגה, אכפתיות, תפילות."

עד כמה משמעותית ההצבעה היהודית בהקשר של השפעה על מדיניות החוץ של ארצות הברית מול ישראל?

"באופן מסורתי היהודים מצביעים למי שאוהב את ישראל", הוא קובע. "בעבר אנשים היו הולכים לקלפי ובחרים את מה

גדול של ממשל ביידן הוא בנימין נתניהו", הוא מכריז. "לנתניהו יש יכולת לדבר עם העם האמריקאי כמו האמריקאים. מקבלים פה את מה שביבי אומר כאילו אמריקאי מדבר איתם, וזה מאוד נדיר בעולם הפוליטי שמישהו בא מבחוץ ומדבר לעם האמריקאי והעם מקשיב לו."

איך זה קרה?

"אני לא יודע למה זה, אבל לביבי יש הלגיטימיות הזו, וזה משהו מאוד מיוחד. אימא שלי לדוגמה לא יודעת כלום, פעם אחת בחייה יצאה מארצות הברית, אבל היא אוהבת את ביבי אף על פי שהיא לא יודעת כלום על המזרח התיכון. היא כמובן אינה חריגה. כשביבי אומר שהעסקה הגרעינית לא טובה, האמריקאים מקשיבים לו ברצינות. לכן הממשל רוצה להפיל את ביבי. הם לא יכולים להגיד את זה, אבל הם רוצים להחליש אותו ולהפיל אותו."

מה ממשל ביידן רוצה לסגור עם איראן?

"ביידן רוצה הבנה לא פורמלית עם האיראנים. הוא מחפש חיים שקטים עד הבחירות ב-2024, זו המטרה שלו. לכן הוא רוצה שגם הישראלים ישבו בשקט ולא יעשו שום דבר כדי להפריע להסכם הזה. הוא מנסה להפעיל לחץ על ביבי שישב בשקט ולא יבוא לארצות הברית ויגיד כאן שארצות הברית אינה עושה די בלתימת האיראנים."

ההצבעה היהודית

בכל הסוגיה הישראלית-אמריקאית אי אפשר שלא להזכיר את החלק היהודי בסיפור. הרב אבי ברמן, מנכ"ל ארגון OU ישראל, השלוחה הישראלית של הארגון האורתודוקסי הגדול בעולם, שמרכזו בארצות הברית, מדגיש כי היהודים האורתודוקסים, וכן המשתייכים לקהילות קונסרבטיביות ורפורמיות, הם פרו-ישראלים. לצידם, מסביר הרב ברמן, יש ציבור גדול שהוא מכנה 'בלתי משויכים', כיוון שליהודים אמריקאים רבים מדינת ישראל היא בעצם רכיב השייכות היהודית העיקרי בזהותם.

"בשונה מיהודי אורתודוקסי שהקישור שלו ליהדות הוא גם באמצעות התורה והמצוות, ובשונה מיהודים המשתייכים לקהילות כאלה ואחרות, כנראה 40% מיהודי ארצות הברית הם 'בלתי משויכים'. מה הקשר שלהם ליהדות? רק מדינת